1. Cadrul fizico-geografic

În zona pe care ne-am propus să o analizăm sunt amplasate următoarele 20 de localități: Blebea, Boboieştii, Dolheştii, Dumbrava, Humuleştii, Humuleştii-Noi, Leghinul, Lunca, Mănăstirea Neamț, Nemțişorul, Pipirigul, Pâțâligenii, Plăieşu, Plutonul, Preuteştii, Stânca, Târgul Neamț, Timişeştii, Vânătorii-Neamț şi Zvorăneştii. Acestea sunt dispuse de o parte şi de alta a râului Neamț, de la izvoarele acestuia (din Munții Stânişoarei, de sub obcina Poiana Lungă) până la locul de vărsare în râul Moldova, pe teritoriul satului Timişeşti. Lungimea acestui curs de apă este de circa 59 km[1]. Principalii săi afluenți sunt Pârâul Mânzatului, pârâul Izvoarele, Pârâul Străjii, pârâul Dobreanu, pârâul Nemțişor (care are, la rândul său, ca principali afluenți Pârâul Alunului, pârâul Iftimia, pârâul Cărbuna, Pârâul Chiriacului, Pârâul lui Bodai, Pârâul Mesteacănului, Pârâul Nilului, Pârâul Magherniței) − pe stânga, şi Pârâul Paltinului, pârâul Dolia, pârâul Plutonul, Pârâul Branu, pârâul Dumesnicul, pârâul Secul, Valea Rea, Pârâul Cacova, Pârâul Porcului − pe dreapta.

Zona aflată în discuție dispune de un relief variat, fapt care se reflectă, după cum vom vedea, în mapa sa toponimică. Astfel, în vest, pe teritoriul comunei Pipirigul, se găseşte clina vestică a Munților Stânişoarei şi depresiunea Pipirig[2]. Unitatea subcarpatică, reprezentată de depresiunea Neamț, se întinde pe teritoriul comunei Vânătorii-Neamț şi pe cel al oraşului Târgul Neamț fiind delimitată la vest de Munții Stânişoarei, la nord de munții Dobreanul şi Pleşul, la sud de dealul Corni, iar la est de dealul Boiştea[3]. Comuna Timişeşti este aşezată în şesul râului Moldova[4], în marginea Podişului Moldovei (dealurile piemontane pericarpatice)[5].

Toponimele reflectă şi caracteristici ale terenului, ale apelor care străbat această zonă: *Bursuna, Drumul Roşu*, *Pârâul Alb*, *pârâul Puturosul*, *pârâul Secul*, *Slatina*. Unele toponime păstrează memoria unor obiecte geografice astăzi dispărute. Astfel, *La Movile* desemnează un teren arabil de la sud de satul Humuleşti unde nu mai sunt movilele de altădată, care probabil au fost distruse pentru ca terenul de aici să fie folosit cât mai bine pentru agricultură.

În zona montană sunt soluri silvestre, acoperite cu păduri, vegetație specifică de arbuşti şi pajişti naturale, iar în zona depresiunii Neamț predomină solurile brune şi brune podzolice, favorabile culturii păioaselor şi plantelor furajere; lunca

[1] DGR, 763.
[2] CHIRIȚĂ; F., 125, DAVIDESCU, I., 8.
[3] DIMITRIU, D.N., 21; DAVIDESCU, D., 213; DAVIDESCU, I., 10.
[4] LUCA, T.N., 13.
[5] RUSU, R., 33.

BDD-B809-02 © 2011 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:23:16 UTC)

Neamțului este prielnică culturii cerealelor, legumelor[6]. Fauna este reprezentată de mamifere (ursul, cerbul, porcul mistreț, vulpea, veverița, căprioara etc.), păsări (pițigoiul, ciocănitoarea, sticletele, privighetoarea etc.), iar în ape se găsesc păstrăvul, mreana, scobarul, zlăvoaca ș.a.[7]. Prezența unora din aceste elemente ale florei şi faunei este reflectată în toponimia zonei[8]: *Bivolăria*, *Bursucăria*, *Cerbăria*, *Dealul Vacii*, *Dumbrava*, *Iepăria*, *Lupăria*. Neacoperit de pădure până la mijlocul secolului trecut, *Dealul Gol* îşi păstrează şi astăzi denumirea pe atunci motivată, chiar dacă astăzi este împădurit.

[6] OROŞANU, N., 26–27.

[7] OROŞANU, N., 32.

[8] De multe ori, în cazul toponimelor mai vechi, dacă nu există documente care să ajute la stabilirea etimologiei acestora, este dificil de spus dacă denumirile sunt motivate de prezența în zona respectivă a unui animal sau pasăre ori dacă la baza toponimului stau numele unor persoane, ştiut fiind faptul că în secolele XV−XIX antroponime ca *Ursul, Lupul* erau destul de frecvente. Cf. şi CIUBOTARU, T., 101, 105.

BDD-B809-02 © 2011 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:23:16 UTC)